

>> ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

เทศบาลตำบลเมืองยาว
อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ เทศบาลตำบลเมืองยาว (สำนักปลัด) งานการศึกษา โทร. (๐๕๔) ๓๔๓๒๙๘ ต่อ ๑๑

ที่ สป ๕๕๓๐๑/๐๖๖๕

วันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๗

เรื่อง รายงานฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลเมืองยาว

เรียน นายกเทศมนตรีตำบลเมืองยาว

ตามที่ สำนักปลัด (งานการศึกษา) เทศบาลตำบลเมืองยาว ได้จัดทำฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือภูมิปัญญาชาวบ้านในเขตพื้นที่ของเทศบาลตำบลเมืองยาว เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นฯ ดังกล่าวเป็นปัจจุบัน และเพื่อสืบสานและอนุรักษ์ ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สำคัญและมีประโยชน์ไว้มิให้สูญหายไปจากชุมชน นั้น

ในการนี้ สำนักปลัด (งานการศึกษา) เทศบาลตำบลเมืองยาว ได้ดำเนินการปรับปรุงฐานข้อมูล ภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือภูมิปัญญาชาวบ้านในเขตพื้นที่ของเทศบาลตำบลเมืองยาวให้เป็นปัจจุบันเสร็จเรียบร้อยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(นางสาวนภรัตน์ สุรินทร์)

นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ

ความเห็นของหัวหน้าฝ่ายอำนวยการ.....

(นางไอลดา สิดิ)

หัวหน้าฝ่ายอำนวยการ

ความเห็นของหัวหน้าสำนักปลัด.....

(นางรัตนภรณ์ อินนาค)

หัวหน้าสำนักปลัด

ความเห็นของปลัดเทศบาล

ความเห็นของนายกเทศมนตรี

(นางสาวสายสุณีย์ สุภาจันทร์)

ปลัดเทศบาลตำบลเมืองยาว

(นายพงษ์ศักดิ์ แก้วปันทา)

นายกเทศมนตรีตำบลเมืองยาว

บทที่ ๑

บทนำ

พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขถึงฉบับที่ ๑๓ พ.ศ. ๒๕๕๒ บทที่ ๑ เทศบาลตำบล
มาตรา ๕๐ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลตำบลมีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาลดังต่อไปนี้ (๘)

บำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น , พระราชบัญญัติ
กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ หมวด ๒
การกำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ มาตรา ๑๖ ให้เทศบาล เมืองพัทยา และ
องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชน
ในท้องถิ่นของตนเองดังนี้ (๑๑) การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดี
ของท้องถิ่น

การจัดทำข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นในเขตพื้นที่ของเทศบาลตำบลเมืองยาว จัดทำขึ้นเพื่อให้ข้อมูล
ภูมิปัญญาท้องถิ่นในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลเมืองยาว อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง เป็นปัจจุบัน และ
เพื่อสืบสานและอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สำคัญและมีประโยชน์ไว้ไม่ให้สูญหายไปจากชุมชน

สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐาน

เทศบาลตำบลเมืองยาว ตั้งอยู่ในเขตอำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง ห่างจากที่ว่าการอำเภอ
ห้างฉัตรไปทางทิศใต้ประมาณ ๑๕ กิโลเมตร โดยมีสำนักงานที่ทำการเทศบาลตำบลเมืองยาว ตั้งอยู่ ณ เลขที่
๒๑๐ หมู่ที่ ๒ บ้านเวียงใต้ อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง

- อาณาเขต

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลแม่สั่น อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง และ อำเภอแม่ทา
จังหวัดลำพูน

ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลเสริมขวา อำเภอเสริมงาม จังหวัดลำปาง และตำบลใหม่พัฒนา
อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลใหม่พัฒนา อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง ตำบลแม่สั่น อำเภอ
ห้างฉัตร จังหวัดลำปาง

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ อำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน และตำบลเสริมขวา อำเภอเสริมงาม
จังหวัดลำปาง

- การปกครองท้องถิ่น

พื้นที่เขตความรับผิดชอบของเทศบาลตำบลเมืองยาวอยู่ในท้องที่ อำเภอห้างฉัตร
จังหวัดลำปาง ครอบคลุมพื้นที่ ๑ ตำบล ๒ เขตจำนวน ๑๕ หมู่บ้าน ได้แก่

เขต ๑

หมู่ที่ ๑ บ้านเวียงเหนือ

หมู่ที่ ๒ บ้านเวียงใต้

หมู่ที่ ๓ บ้านนาบัว

หมู่ที่ ๔ บ้านน่าน้ำมัน

หมู่ที่ ๑๐ บ้านเหล่า

หมู่ที่ ๑๑ บ้านใหม่สามัคคี

หมู่ที่ ๑๕ บ้านเวียงทอง

เขต ๒

หมู่ที่ ๕ บ้านทุ่งหลวง

หมู่ที่ ๖ บ้านสันกำแพง

หมู่ที่ ๗ บ้านหนองบัว

หมู่ที่ ๘ บ้านแม่ยามเหนือ

หมู่ที่ ๙ บ้านแม่ยามใต้

หมู่ที่ ๑๒ บ้านใหม่สันป่าตึง

หมู่ที่ ๑๓ บ้านสันกำแพงเหนือ

หมู่ที่ ๑๔ บ้านสันกำแพงใต้

เนื้อที่ตำบลเมืองยาว มีพื้นที่ประมาณ ๑๒๓.๘๗๘ ตารางกิโลเมตร

-ข้อมูลด้านประชากร

จำนวนประชากร ทั้งหมด ๗,๕๐๕ คน

บทที่ ๒

วิธีจัดทำฐานข้อมูลทางภูมิปัญญาท้องถิ่น

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อสืบสานและอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สำคัญและมีประโยชน์ไว้ไม่ให้สูญหายไปจากชุมชน
๒. เพื่อให้ผู้รับการถ่ายทอดตระหนักถึงความสำคัญของภูมิปัญญาในของท้องถิ่นของตนเอง อันจะนำไปสู่การอนุรักษ์และพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น ต่อไป
๓. เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น สำหรับผู้ที่มีความสนใจศึกษาเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่น

วิธีการดำเนินการ/ขั้นตอน

๑. สืบหาฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน หรือ ปราชญ์ท้องถิ่น
๒. บันทึกข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่น ลงในระบบฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น เทศบาลตำบลเมืองยาว อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง

เป้าหมาย

ภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่น ในเขตเทศบาลตำบลเมืองยาว อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง

สถานที่

เขตพื้นที่รับผิดชอบของเทศบาลตำบลเมืองยาว อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง

ความหมายของภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญา ตรงกับศัพท์ภาษาอังกฤษว่า Wisdom หมายถึง ความรู้ ความสามารถ ทักษะความเชื่อ และศักยภาพในการแก้ปัญหาของมนุษย์ที่สืบทอดกันมาจากอดีตถึงปัจจุบันอย่างไม่ขาดสายและเชื่อมโยงกันทั้งระบบทุกสาขา

ภูมิปัญญาท้องถิ่น(local wisdom)หรือภูมิปัญญาชาวบ้าน หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่ชาวบ้านคิดขึ้นได้เองและนำมาใช้ในการแก้ปัญหา เป็นเทคนิควิธีเป็นองค์ความรู้ของชาวบ้าน ทั้งทางกว้างและทางลึกที่ชาวบ้านคิดเอง ทำเอง โดยอาศัยศักยภาพที่มีอยู่แก้ปัญหาการดำเนินชีวิตในท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสมกับยุคสมัยความเหมือนกันของภูมิปัญญาไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น คือ เป็นองค์ความรู้ และเทคนิคที่นำมาใช้ในการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ ซึ่งได้สืบทอดและเชื่อมโยงมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน

กรมวิชาการ (๒๕๓๘) ให้ความหมายของภูมิปัญญาท้องถิ่นว่า คือ ความรู้ที่เกิดจากประสบการณ์ในชีวิตของคนเราผ่านกระบวนการศึกษา สังเกต วิเคราะห์จนเกิดปัญญาและตกผลึกมาเป็นองค์ความรู้ที่ประกอบกันขึ้นมาจากความรู้เฉพาะหลายเรื่อง ความรู้ดังกล่าวไม่ได้แยกย่อยออกมาให้เห็นเป็นศาสตร์เฉพาะสาขาวิชาต่างๆ อาจกล่าวว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นจัดเป็นพื้นฐานขององค์ความรู้สมัยใหม่ที่จะช่วยในการเรียนรู้ การแก้ปัญหา การจัดการและการปรับตัวในการดำเนินชีวิตของคนเรา

สามารถ จันทรสุรีย์ (๒๕๓๖) กล่าวว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นหมายถึงทุกสิ่งทุกอย่างที่ชาวบ้านคิดได้เองที่นำมาใช้ในการแก้ปัญหา เป็นสติปัญญา เป็นองค์ความรู้ทั้งหมดของชาวบ้านทั้งกว้าง ทั้งลึก ที่ชาวบ้านสามารถคิดเอง ทำเองโดยอาศัยศักยภาพที่มีอยู่แก้ปัญหาการดำเนินวิถีชีวิตในท้องถิ่นอย่างสมสมัย

รัตน์ บัวสนธิ์ (๒๕๓๕) กล่าวว่าภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึง กระบวนการที่คนของบุคคลที่มีต่อตนเอง ต่อโลก และสิ่งแวดล้อม ซึ่งกระบวนการนี้ดังกล่าวนั้นจะมีรากฐานจากคำสอนทางศาสนา คติจารีต ประเพณี ที่ได้รับการถ่ายทอด สืบสอนและปฏิบัติสืบเนื่องกันมาปรับปรุงเข้ากับบริบททางสังคมที่เปลี่ยนแปลงแต่ละสมัย ทั้งนี้โดยมีเป้าหมายเพื่อความสุขของในส่วนที่เป็นชุมชน และปัจเจกบุคคล

ฉลาดชาย สมิตานนท์ (อ้างอิงถึงในพิธีฐานาคราไฟ. ๒๕๓๗) ให้ความหมายว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่น คือ สติปัญญาอันเกิดจากการเรียนรู้สะสมถ่ายทอดประสบการณ์ที่ยาวนานของผู้คนในท้องถิ่นซึ่งได้ทำหน้าที่ชี้แนะการจะใช้ชีวิตอย่างยั่งยืนและถาวรกับธรรมชาติรอบตัวนั้นทำอย่างไรซึ่งในที่สุด ภูมิปัญญาท้องถิ่นอาจถูกยกระดับให้หมายถึงอุดมการณ์ของการใช้ชีวิตที่เรียบง่าย บนพื้นฐานของการไม่เบียดเบียนสรรพสิ่งทั้งหลายทั้งปวงที่มีชีวิต สัตว์ พืช และมนุษย์ด้วยตัวเองตลอดจนสิ่งไม่มีชีวิตรอบข้าง

สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน (๒๕๓๘) หมายถึง ความรู้ของชาวบ้าน ซึ่งได้มาจากประสบการณ์และความเฉลียวฉลาดของชาวบ้าน รวมทั้งความรู้ที่สั่งสมมาแต่บรรพบุรุษ สืบทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง ระหว่างการสืบทอดมีการปรับ ประยุกต์ และเปลี่ยนแปลง จนอาจเกิดเป็นความรู้ใหม่ตามสภาพการณ์ทางสังคมวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ภูมิปัญญาเป็นความรู้ที่ประกอบไปด้วยคุณธรรม ซึ่งสอดคล้องกับวิถีชีวิตดั้งเดิมของชาวบ้านในวิถีดั้งเดิมนั้น ชีวิตของชาวบ้านไม่ได้แบ่งแยกเป็นส่วนๆ หากแต่ทุกอย่างมีความสัมพันธ์กัน การทำมาหากิน การอยู่ร่วมกันในชุมชน การปฏิบัติศาสนา พิธีกรรมและประเพณี

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (ม.ป.ป.) กล่าวถึงภูมิปัญญาท้องถิ่นไทยว่า เป็นองค์ความรู้ ความสามารถ และทักษะของคนไทยที่เกิดจากสั่งสมประสบการณ์ที่ผ่านกระบวนการเลือกสรร เรียนรู้ ปรับแต่ง และถ่ายทอดสืบทอดกันมา เพื่อใช้แก้ปัญหาและพัฒนาวิถีชีวิตของคนไทยให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและเหมาะสมกับยุคสมัย

ประเวศ วะสี (๒๕๓๖) กล่าวว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นสะสมขึ้นมาจากประสบการณ์หรือความชัดเจนจากชีวิตและสังคมในท้องถิ่นหนึ่งๆ เพราะฉะนั้นจึงมีความสอดคล้องกับเรื่องของท้องถิ่นมากกว่าภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มาจากข้างนอก ลักษณะสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่นคือ มีวัฒนธรรมเป็นพื้นฐาน มีความเป็นบูรณาการสูงทั้งในเรื่องของกาย ใจ สังคม และสิ่งแวดล้อมและเชื่อมโยงไปสู่นามธรรมที่ลึกซึ้งสูงส่ง อีกทั้งยังเน้นความสำคัญของจริยธรรมมากกว่าว่าวัตรธรรม เพราะภูมิปัญญาท้องถิ่นให้ความสำคัญแก่ประสบการณ์ จึงมีความเคารพผู้อาวุโส ซึ่งเป็นผู้ที่มีประสบการณ์มากกว่า

จากความหมายดังกล่าว อาจสรุปว่า

ภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึง องค์ความรู้ หรือสิ่งที่สั่งสมกันมาตั้งแต่อดีต ซึ่งเป็นประสบการณ์ในการดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่น ซึ่งได้ผ่านการคิดค้นและปรับปรุง เปลี่ยนแปลง จนได้แนวทางที่เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพสังคม เป็นที่ยอมรับนับถือจากบุคคลทั่วไป ถือเป็นแบบอย่างในการดำรงชีวิตที่ถ่ายทอดสืบทอดกันมา

การจัดแบ่งประเภทของภูมิปัญญาท้องถิ่น

จากการศึกษาพบว่า มีการกำหนดสาขาภูมิปัญญาท้องถิ่นไว้อย่างหลากหลาย ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ และหลักเกณฑ์ต่างๆ ที่หน่วยงาน องค์กร และนักวิชาการนำมากำหนด ในภาพรวมภูมิปัญญาท้องถิ่น สามารถแบ่งได้เป็น ดังนี้

๑. สาขาเกษตรกรรม

หมายถึง ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการกสิกรรม/การปศุสัตว์/การประมง/การป่าไม้ เช่น การทำ การเกษตรแบบผสมผสาน เกษตรทฤษฎีใหม่ โคก หนอง นา เป็นต้น

๒. สาขาหัตถกรรม

หมายถึง ภูมิปัญญาท้องถิ่นในงานฝีมือหรืองานช่างที่ทำด้วยมือและอุปกรณ์อย่างง่าย โดยไม่ใช้ เครื่องจักร เป็นองค์ประกอบหลักในการผลิต เช่น งานจักสาน, งานแกะหนังตะลุง, งานทอผ้าด้วยมือ, งานเย็บ ปักถักร้อย, การทำหัวโขน เป็นต้น

๓. สาขาอุตสาหกรรม

หมายถึง ภูมิปัญญาท้องถิ่นในงานที่ใช้ทุน แรงงาน และเครื่องจักรเป็นองค์ประกอบหลักในการผลิต โดยมีเป้าหมายการผลิตสิ่งของเป็นจำนวนมากเพื่อการค้า และรวมถึงงานด้านการบริการ เช่น การทำเครื่อง เรือนจากไม้แปรรูป (โต๊ะ/เตียง/ตู้) การแปรรูปสิ่งต่าง ๆ จากยางพารา เป็นต้น

๔. สาขาการแพทย์แผนไทย

หมายถึง ความสามารถในการจัดการป้องกัน และรักษาสุขภาพของคนในชุมชน โดยเน้นให้ชุมชน สามารถพึ่งพาตนเอง ทางด้านสุขภาพ และอนามัยได้ เช่น การนวดแผนโบราณ การดูแลและรักษาสุขภาพ แบบพื้นบ้าน การดูแลและรักษาสุขภาพแผนโบราณไทย เป็นต้น

๕. สาขาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

หมายถึง ความสามารถเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งการอนุรักษ์ การ พัฒนา และการใช้ประโยชน์จากคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม อย่างสมดุล และยั่งยืน เช่น การทำแนวปะการังเทียม การอนุรักษ์ป่าชายเลน การจัดการป่าต้นน้ำ และป่าชุมชน เป็นต้น

๖. สาขาศิลปกรรม

หมายถึง ความสามารถในการผลิตผลงานทางด้านศิลปะสาขาต่างๆ เช่น จิตรกรรม ประติมากรรม วรรณกรรม ทัศนศิลป์ คีตศิลป์ ศิลปะมวยไทย เป็นต้น

๗. สาขาภาษาและวรรณกรรม

หมายถึง ความสามารถผลิตผลงานเกี่ยวกับด้านภาษา ทั้งภาษาถิ่น ภาษาโบราณ ภาษาไทย และการ ใช้ภาษา ตลอดทั้งด้านวรรณกรรมทุกประเภท เช่น การจัดทำสารานุกรมภาษาถิ่น การปริวรรต หนังสือโบราณ การฟื้นฟูการเรียนการสอนภาษาถิ่นของท้องถิ่นต่างๆ เป็นต้น

๘. สาขาศาสนาและประเพณี

หมายถึง ความสามารถประยุกต์ และปรับใช้หลักธรรมคำสอนทางศาสนา ความเชื่อ และประเพณี ดั้งเดิมที่มีคุณค่าให้เหมาะสมต่อการประพฤติปฏิบัติ ให้บังเกิดผลดีต่อบุคคล และสิ่งแวดล้อม เช่น การถ่ายทอด หลักธรรมทางศาสนา การบวชป่า การประยุกต์ประเพณีบุญประเพณีชาวลาว เป็นต้น

บทที่ ๓

ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

สาขาเกษตรกรรม หมายถึง ความสามารถในการผสมผสานองค์ความรู้ ทักษะ และเทคนิคด้านการเกษตรกับเทคโนโลยี โดยการพัฒนาบนพื้นฐานคุณค่าดั้งเดิม ซึ่งสามารถพึ่งพาตนเองในภาวะการณ์ต่างๆ ได้ เช่น การทำ การเกษตรแบบผสมผสาน วนเกษตร เกษตรธรรมชาติ ไร่นาสวนผสม และสวนผสมผสาน การแก้ปัญหาการเกษตรด้านการตลาด การแก้ปัญหาด้านการผลิต การแก้ไขปัญหาโรคและแมลง และการรู้จักปรับใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับการเกษตร เป็นต้น

ร	ชื่อ - สกุล	หมู่	อาชีพ	ผลงานรางวัล	หมายเหตุ
๑.	นางก้วน ไชยวัน	หมู่ 1 บ้านเวียงเหนือ ตำบลเมืองยาว	เลี้ยงไก่พันธุ์		
๒.	นายประเทือง สุวรรณ	หมู่ 3 บ้านนาบัว ตำบลเมืองยาว	เกษตรผสมผสาน (เลี้ยงสัตว์ ทำปุ๋ยหมัก ปลูกผัก เลี้ยงปลา)		
๓.	นายวุฒิไกร ใจนาแก้ว	หมู่ 15 บ้านเวียงทอง ตำบลเมืองยาว	เลี้ยงวัว ปลูกหญ้า เลี้ยงสัตว์		
๔.	นายธีรพันธ์ กันเงิน	หมู่ 5 บ้านทุ่งหลวง ตำบลเมืองยาว	เลี้ยงวัว ปลูกผัก		
๕.	นายบุญมา จันยะ	หมู่ 5 บ้านทุ่งหลวง ตำบลเมืองยาว	ปลอดสารพิษ ทำปุ๋ยขี้วัว		
๖.	นางสำลี ศิลาวารินทร์	หมู่ 12 บ้านใหม่สันป่าตึง ตำบลเมืองยาว	ปลูกผักปลอดสารพิษ		

สาขาหัตถกรรม หมายถึง ภูมิปัญญาท้องถิ่นในงานฝีมือหรืองานช่างที่ทำด้วยมือและอุปกรณ์อย่างง่าย โดยไม่ใช้เครื่องจักรเป็นองค์ประกอบหลักในการผลิต เช่น งานจักสาน , งานแกะหนังตะลุง ,งานทอผ้าด้วยมือ , งานเย็บปักถักร้อย , ทำหัวโขน เป็นต้น

ร	ชื่อ - สกุล	หมู่	อาชีพ	ผลงานรางวัล	หมายเหตุ
๑.	นาย닝 ปันจักคำ	หมู่ 2 บ้านเวียงใต้ ตำบลเมืองยาว	สานตะกร้า ไม้เถาหลัง		
๒.	นายหลาน ใจจันทร์	หมู่ 2 บ้านเวียงใต้ ตำบลเมืองยาว	สานตะกร้า (กล้วย)		

สาขาหัตถกรรม(ต่อ)

ร.ร.	ชื่อ - สกุล	ชื่อ	ความสามารถ	ผลงาน
๓.	นายสงั แก้วสุรินทร์	หมู่ 5 บ้านทุ่งหลวง ตำบลเมืองยาว อำเภอกำแพงแสน จังหวัดลำปาง	ไม้กวาดทางมะพร้าว, ปอกมิด	
๔.	นายตีบ นวลสม	หมู่ 5 บ้านทุ่งหลวง ตำบลเมืองยาว อำเภอกำแพงแสน จังหวัดลำปาง	สานตะกร้าชาวข้าว (ส้าฮวด)	
๕.	นายสุทธิชัย ชุ่มหมื่น	หมู่ 5 บ้านทุ่งหลวง ตำบลเมืองยาว อำเภอกำแพงแสน จังหวัดลำปาง	ทำเฟอร์นิเจอร์ไม้ไผ่	
๖.	นายปิ่น คำโทะ	หมู่ 6 บ้านสันกำแพง ตำบลเมืองยาว อำเภอกำแพงแสน จังหวัดลำปาง	สานไม้ไผ่ ตะกร้า	
๗.	นายหวาด ภูมิ้ง	หมู่ 8 บ้านแม่ยามใต้ ตำบลเมืองยาว อำเภอกำแพงแสน จังหวัดลำปาง	สานข้อง สานแหะ ไม้กวาดทางมะพร้าว	
๘.	นายเหลียม อินคำตา	หมู่ 8 บ้านแม่ยามใต้ ตำบลเมืองยาว อำเภอกำแพงแสน จังหวัดลำปาง	ไม้กวาดทางมะพร้าว	
๙.	นายชม แก้วนันทไชย	หมู่ 12 บ้านใหม่สันป่าตึง ตำบลเมืองยาว อำเภอกำแพงแสน จังหวัดลำปาง	สานข้อง หมวก(ก๊ีบ) ตะกร้า	
๑๐.	นางจันทกานต์ ดวงมาลา	หมู่ 14 บ้านสันกำแพงใต้ ตำบลเมืองยาว อำเภอกำแพงแสน จังหวัดลำปาง	งานใบตอง หัตถศิลป์	

สาขาอุตสาหกรรม หมายถึง ภูมิปัญญาท้องถิ่นในงานที่ใช้ทุน แรงงาน และเครื่องจักรเป็นองค์ประกอบหลักในการผลิตโดยมีเป้าหมายการผลิตสิ่งของเป็นจำนวนมากเพื่อการค้า และรวมถึงงานด้านการบริการ เช่น การทำเครื่องเรือนจากไม้แปรรูป (โต๊ะ/เตียง/ตู้) การแปรรูปสิ่งต่าง ๆ จากยางพารา เป็นต้น

ร.ร.	ชื่อ - สกุล	ชื่อ	ความสามารถ	ผลงาน
๑.	นายพงษ์พัฒน์ วงศ์แปง	12 บ้านใหม่สันป่าตึง ตำบลเมืองยาว อำเภอกำแพงแสน จังหวัดลำปาง	การทำเครื่องเรือนจากไม้	

สาขาการแพทย์แผนไทย หมายถึง ความสามารถในการจัดการป้องกัน และรักษาสุขภาพของคนในชุมชน โดยเน้นให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเอง ทางด้านสุขภาพ และอนามัยได้ เช่น การวางแผนโบราณ การดูแลและรักษาสุขภาพแบบพื้นบ้าน การดูแลและรักษาสุขภาพแผนโบราณไทย เป็นต้น

ร.ร.	ชื่อ	ชื่อ	ชื่อ	ชื่อ
๑.	นายสง	คำเมืองมูล	หมู่ 1 บ้านเวียงเหนือ ตำบลเมืองยาว อำเภอลำปาง จังหวัดลำปาง	หมอเป่า
๒.	นายประจักษ์	สุบินขมภู	หมู่ 2 บ้านเวียงใต้ ตำบลเมืองยาว อำเภอลำปาง จังหวัดลำปาง	หมอเป่า (จูสวัสดิ์)
๓.	นางจรัสรัตน์	กาวิชัย	หมู่ ๒ บ้านเวียงใต้ ตำบลเมืองยาว อำเภอลำปาง จังหวัดลำปาง	หมอสมุนไพรร
๔.	นางแก้วมูล	แก้วปิ่นดา	หมู่ ๒ บ้านเวียงใต้ ตำบลเมืองยาว อำเภอลำปาง จังหวัดลำปาง	หมอสมุนไพรร
๕.	นายสุพจน์	ทาวงษา	หมู่ 2 บ้านเวียงใต้ ตำบลเมืองยาว อำเภอลำปาง จังหวัดลำปาง	หมอสมุนไพรร
๖.	นางสาวสวีน	เชื่อนแก้ว	หมู่ 6 บ้านสันกำแพง ตำบลเมืองยาว อำเภอลำปาง จังหวัดลำปาง	หมอพื้นบ้าน นวด
๗.	นายเหลี่ยม	อินคำตา	หมู่ 9 บ้านแม่ยามใต้ ตำบลเมืองยาว อำเภอลำปาง จังหวัดลำปาง	หมอเป่า (ปวตเมื่อย)
๘.	นายเรื่อน	จอมใจ	หมู่ 9 บ้านแม่ยามใต้ ตำบลเมืองยาว อำเภอลำปาง จังหวัดลำปาง	หมอสมุนไพรร
๙.	นายเสาร์	ปิ่นแก้ว	หมู่ 15 บ้านเวียงทอง ตำบลเมืองยาว อำเภอลำปาง จังหวัดลำปาง	หมอเป่า (กระดุก)
๑๐.	นายวินัย	คำดี	หมู่ 15 บ้านเวียงทอง ตำบลเมืองยาว อำเภอลำปาง จังหวัดลำปาง	หมอเป่า (ตา)

สาขาศาสนาและประเพณี หมายถึง ความสามารถประยุกต์ และปรับใช้หลักธรรมคำสอนทางศาสนา ความเชื่อ และประเพณีดั้งเดิมที่มีคุณค่าให้เหมาะสมต่อการประพฤติปฏิบัติ ให้บังเกิดผลดีต่อบุคคล และสิ่งแวดล้อม เช่น การถ่ายทอดหลักธรรมทางศาสนา การบวชป่า การประยุกต์ประเพณีบุญประเพณีชาวนา เป็นต้น

ร.ร.	ชื่อ	ชื่อ	ชื่อ	ชื่อ
๑.	นายปิ่นแก้ว	นันทันทา	หมู่ 1 บ้านเวียงเหนือ ตำบลเมืองยาว อำเภอลำปาง จังหวัดลำปาง	สืบชะตา เรียกขวัญ
๒.	นายแดง	ใจยะคำ	หมู่ 2 บ้านเวียงใต้ ตำบลเมืองยาว อำเภอลำปาง จังหวัดลำปาง	พิธีกรรมทางศาสนา (อาจารย์หนานวัด)

สาขาศาสนาและประเพณี (ต่อ)

ร	ชื่อ - นามสกุล	ที่อยู่	จำนวนลายมือ	หมายเหตุ
๓.	นายสาย	เปียงใจ หมู่ 2 บ้านเวียงใต้ ตำบลเมืองยาว อำเภอกำแพงแสน จังหวัดลำปาง		พิธีกรรมทางศาสนา (อาจารย์หนานวัด)
๔.	นายหวัน	เมืองมาหล้า หมู่ 3 บ้านนาบัว ตำบลเมืองยาว อำเภอกำแพงแสน จังหวัดลำปาง		พิธีกรรมทางศาสนา